

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет природничих наук

Кафедра лісового та аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сертифікація лісів

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність Н4 Лісове господарство

шифр і назва

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та
ветеринарна медицина

шифр і назва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 25 червня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сертифікація лісів
Викладач (-і)	Заїка Володимир Костянтинівич
Контактний телефон викладача	067-148-0-626
E-mail викладача	volodymyr.zaika@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	<u>6</u> кредитів Є КТС, <u>180</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультування проводиться за розкладом консультацій викладача, який розміщений на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до навчальної дисципліни	
«Сертифікація лісів» вивчається у вищих навчальних закладах для формування у студентів теоретичних знань і практичних навиків в : розумінні теоретичних засад функціонування системи сертифікації лісів; знанні основних можливостей використання інструментів різних систем сертифікації лісів; робочих навиках з підготовки підприємств лісового господарства до різних систем сертифікації; уміння з визначення критеріїв та індикаторів сертифікації лісів; підборі схем для вирішення окремих завдань; оформленні документів з сертифікації лісів. Особливістю вивченню даної дисципліни є те, що значна увага приділяється засвоюванні практичних навиків в організації сертифікації лісів. Вивчення дисципліни “Сертифікація лісів” базується на знаннях з ведення лісового господарства, отриманих студентами при освоєнні навчальних програм освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”, а програма дисципліни “Сертифікація лісів” на основі раніше отриманих знань передбачає вивчення питань використання сертифікації лісів на підприємствах лісового господарства та особливостей професійної діяльності майбутніх фахівців цієї галузі.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета курсу – є вивчення, узагальнення і систематизація ключових понять та способів ефективного використання отриманих навиків з підготовки підприємств до сертифікації та оформленні відповідних документів , - а також – накопичення практичних знань в цій галузі з визначення критеріїв та індикаторів сертифікації лісів. Основними цілями вивчення дисципліни є формування необхідних теоретичних, практичних та методологічних навичок: - самостійно оцінювати відповідність ведення лісового господарства	

принципам та критеріям соціально орієнтованого, економічно життєздатного та екологічно збалансованого лісоуправління; - проводити належну перевірку сертифікованих ланцюгів постачання організацій та походження заготовлених лісоматеріалів і іншої лісової продукції.			
4. Програмні компетентності та результати навчання			
<u>Загальні компетентності:</u> ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті.			
<u>Спеціальні (фахові) компетентності:</u> СК 2. Здатність забезпечувати сталий розвиток лісового господарства. СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.			
<u>Результати навчання.</u> РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень. РН 5. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності. РН 8. Розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології. РН 9. Визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов.			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		38	
Практичні		22	
Самостійна робота		120	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2,3	Н4 Лісове господарство	1,2	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		Кількість год.	
		лекції	практичні заняття самостійна робота .
Тема 1. Основні поняття та завдання сертифікації лісів.....		2	1 5

Тема 2. . Сучасні схеми сертифікації.....	2	1	10
Тема 3. Принципи 1-5, відповідні критерії та індикатори сертифікації лісів за схемою FSC.....	2	2	5
Тема 4. Принципи 6-10, відповідні критерії та індикатори сертифікації лісів за схемою FSC.....	2	2	10
Тема 5. Порядок проведення сертифікації лісів за схемою FSC.....	2	1	5
Тема 6. Вимоги до сертифікації лісів за схемою FSC щодо охорони природи.....	2	1	5
Тема 7. Вимоги FSC щодо проведення заходів з ведення лісового господарства.....	2	1	10
Тема 8. Оцінка впливу лісового господарства на довкілля при сертифікації лісів за схемою FSC.....	2	1	5
Тема 9. Соціальні пріоритети сертифікації лісів за схемою FSC.	2	1	5
Тема 10. Зобов'язання підприємства щодо дотримання вимог FSC.....	2	1	5
Тема 11. Умови використання торгівельного знаку FSC.....	2	1	5
Тема 12. Принципи, критерії та індикатори сертифікації лісів за схемою PEFC (Пан-європейська лісова сертифікація.....	2	1	5
Тема 13. Види і порядок проведення сертифікації лісів за схемою PEFC.	2	1	5
Тема 14. Вимоги сертифікації лісів за схемою PEFC щодо охорони природи та впливу лісового господарства на довкілля.....	2	1	5
Тема 15. Вимоги PEFC щодо проведення заходів з ведення лісового господарства.....	2	1	10
Тема 16. Соціальні пріоритети і зобов'язання підприємства щодо дотримання вимог PEFC..	2	1	5
Тема 17. Сертифікація ланцюга постачання лісопродукції та знаки лісової сертифікації....	2	1	5
Тема 18. Принципи підбору схем сертифікації лісів.....	2	1	5
Тема 19. Закони та нормативні документи України з сертифікації лісів.....	2	2	10
ЗАГАЛЬНА:	18	12	120
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Поточний контроль – до 40 балів за семестр; контроль самостійної роботи – до 10 балів за семестр; екзаменаційний контроль – до 50 балів. Сумарний підсумковий контроль – до 100 балів (сума балів за поточний, самостійної роботи та екзаменаційний контроль). Шкала оцінювання: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового екзаменаційного контролю за умови виконання усіх видів робіт, передбачені силабусом навчальної дисципліни і в процесі поточного контролю набрав не менше 25 балів.
Підсумковий контроль	Підсумковий екзаменаційний контроль здійснюється у письмовій формі. Екзаменаційний білет включає п'ять питань кожне з яких оцінюється до 10-ти балів, а за екзамен виставляється сумарна кількість балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність дотримується при вивченні дисципліни. Зокрема не допускається списування під час проведення поточних та підсумкових контрольних заходів, самостійного виконання навчальних завдань (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Вимагається застосовування посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відвідування занять є обов'язковим. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю, а з іншої причини – у вигляді співбесіди. Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні негативні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття, до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп. У випадку пропуску більше 50 % часу аудиторного навантаження студент не допускається до іспиту.

Неформальна освіта. Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється «ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>). Процедура перезарахування здійснюється при співпадінні назви неформальної активності з назвою освітнього компоненту та кількістю кредитів. Для перезарахування кредитів неформальної освіти створюється комісія для прийняття рішення. Результати навчання, які отримані у неформальній освіті, враховуються при оцінюванні самостійної Роботи

студентів з відповідних дисциплін.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Бондарук Г.В., Букша І.Ф. Сертифікація лісогосподарського підприємства: практичний посібник. – Харків: УкрНДІЛГА, 2008. – 172 с.
2. Кравець П.В., Лакида П.І., Кременецька Є.О., Шпарик Ю.С. та ін. Інституційна розбудова лісової сертифікації в Україні. – Київ: ННЦ ІАЕ, 2009. – 250 с.
3. The Sustainable Forestry Handbook. Higman S., Bass S., Judd N. etc. - London, Earthscan Publications Ltd, - 2000. - 289 p.
4. The Forest Certification Handbook. Second edition. Ruth Nussbaum, Markku Simula. - London, Sterling, VA. - 300 p.
5. Критерії та індикатори сталого розвитку лісової галузі України. Методичні рекомендації з питань ведення та управління лісовим господарством / За ред. акад. УААН О. І. Фурдичка. — К.: Нора-прінт, 2003. — 138 с.
6. Шпарик Ю.С., Парпан В.І., Парпан Т.В., Вітер Р.М., Голубчак О.І., Лопарьова О.Б. Рекомендації зі сталого лісокористування в Карпатах (пріоритетні напрямки розвитку). – Наукові аспекти ведення сталого лісового господарства. – Збірник рекомендацій УкрНДІГірліс. – Випуск 2. – Івано-Франківськ, 2005. – С. 83-96.
7. FSC сертифікація в Україні [Електронний ресурс]. Доступний з <https://ua.fsc.org/ua-ua/pro-nas/fsc>.

Методичне забезпечення

1. Рекомендації з удосконалення ведення лісового господарства відповідно до вимог лісової сертифікації. Лакида П.І., Кравець П.В., Колосок О.М. та ін. - К.: НАУ, - 48 с.
2. Синякевич І.М. Екологічна сертифікація лісів: теорія і практика / І.М. Синякевич [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.derevo.info/ru/content/detail/87>.

Інформаційні ресурси

1. FSC-STD-01-001. FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship. Режим доступу: http://www.fsc.org/fileadmin/web-data/public/document_center.
2. PEFC ST 1001:2017. Standard-setting – Requirements. Режим доступу: <https://storage.googleapis.com/pefc-platform/pefc.org/media/2019-02/55eb863d-9346-4b63-a401-57e0ed9aac45/9966dc12-be71-57e8-9f35-aa5b49de680a.pdf3.pdf>.
3. СОУ 02.0–33692178–001:2008. Сертифікація системи ведення лісового господарства. Принципи, критерії та індикатори. Режим доступу: <http://sfmu.org.ua/files/FSC.pdf>.
4. ДСТУ ISO 14001:2015 Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосовування. Режим доступу: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=64015.
5. Офіційний сайт лісової сертифікації за системою FSC [Електронний ресурс]. Доступний з <https://ua.fsc.org/ua-ua/certification/standards/-13>.

6. Офіційний сайт міжнародної організації зі стандартизації ISO [Електронний ресурс]. Доступний з <https://www.iso.org/home.html>.

Викладач Заїка В.К.,
професор